

ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XXII.

НЕДЕЉА II. ЈУЛА 1904.

Број 30.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ЦЕНА:

За Србију на годину	6 динара
на пала године	3
За стране земље на годину	9 :

ПРЕПЛАТА ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ АДМИНИСТРАЦИЈИ ЛИСТА
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ УРЕДНИШТВУ

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

РАД ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ НА
ПРОШIREЊУ ВОДОВОДА.

IV.

Поводом одвојеног мишљења г. М. Капетановића, професора, приликом подношења извештаја комисије за проучење питања о проширењу водовода, г. Н. И. Стаменковић председник комисије, изјавио је ове примедбе:

Поводом горњег одвојеног мишљења г. Капетановића, дужност ми је да као председник и ове комисије коју је одбор изабрао за састав програма, објасним:

1., да г. Капетановић није присуствовао у седницама у којима је извештај претресан, нити је изјавио да ће поднети одвојено мишљење.

2., да је г. Капетановић био у седницама кад је извештај претресан, имао би прилике да чује да су његови разлози неосновани, да његови предлози потичу из необавештености и непознавања питања која дискутује, као и да су његови лични испали против г. Смрекера и мене неправедни. А ако би г. Капетановић и после дискусије, вођене у комисијским седницама, нашао за потребно да олваја мишљење, онда би оно било несумњиво више објективно а мање жучно.

3., да предлози г. Капетановић не могу издржати озбиљну критику, јасно се види из разлога изнетих у извештају,

који су потписали сви остали чланови комисије.

Председник комисије
Н. И. Стаменковић с. р.

РЕФЕРАТ О ВИДОВДАНСКОМ ТЕМА-
ТУ ЗА 1904. Г. КОЈИ НАГРАЂУЈЕ
БЕОГРАДСКА ОПШТИНА.

Господину Ректору Велике Школе,

За овогодишњу видовданску награду за рад из Историје српскога народа расписан је био задатак „Хиландарско властелинство до краја XV. века“. О томе је ректорату стигао и нама је затим упућен на оцену рад под мотом:

„Да видите чудо невиђено,
Б'јел Вилиндар усрд Горе Свете,
Задужбину Саве Светитеља
И његова оца Симеуна.“

Тај смо рад прочитали и прегледали, и част нам је о томе поднети ово мишљење.

Писац је правилно схватио шта се у главном хтело овим задатком и показао је која је имања (села, винограде, плавине, људе, цркве и т. д.) поступно добијао Хиландар од старих српских владалаца и других његових добротвора и на тај начин стекао до уочи османлиске најезде пространо и богато властелинство.

Према оваком залатку требало је најпре утврдити шта је, кад и од кога Хиландар добио, и зато је требало расправа-

вiti по штошта у споменицима који о томе говоре. Писац је то радио с доста успеха, и ако није стигао (како каже, због оскудице у времену) да изнесе све што је у том погледу требало да покаже у овом послу. Исто тако, писац није употребио неке споменике у којима је (на пр. у попису манастирског имања, оптампаном у „Споменику српске краљевске академије“, св. III. с. 40—46) сачувано доста лепих података за овај задатак.

Како се имања, која су поклањана Хиландару, ређају по именима у нашим споменицима, још је писцу био задатак пронаћи где је које од њих било и да ли им се до данас сачувао траг у месним именима по крајевима где су некад била. Писац је и то урадио, и ако тај део свога рада није као важан истакао онолико колико је требало, него га износи у забијеним напоменама под главним текстом. У том проналажењу и одређивању писац се нешто служио и ранијим радовима, али је у главном сам почињао, и идентификовао је с много успеха велики број села и др., и у томе је, поред свега што је то могло бити и потпуније урађено, јамачно најбоља страна овога рада.

По томе и по оном излагању кад је што Хиландар добио од кога, писац је заслужио да га одбор општине београдске награди овогодишњом видовданском наградом.

Ипак треба споменути да се писац могао боље користити неким досадашњим

ПОДЛИСТАК

Хиландарско властелинство

до краја XV. века

Написао

Милотиц Зечевић

(Награђено 15.VI. 1904. год. првом видовданском наградом
општине београдске у 400 дин.)

МОТО:

„Да видите чудо невиђено,
Б'јел Вилиндар усрд Горе Свете,
Задужбину Саве Светитеља
И његова оца Симеуна.“

В. Каракић, Народне вјесме књ. II, стр. 204

О значају Свете Горе и Хиландара у историји српскога народа могло би се опширно говорити, а имало би се и много шта казати; али томе није овде место. Уместо свега, довољно је за ову прилику напоменути само да је значај Свете Горе и хиландарског манастира био доста велики, јер се у животу српскога народа

може уочити приличан број чињеница, које саме собом упућују да им тражимо извор или најјачи пострек у Светој Гори и у манастиру Хиландару. Место да ређамо све те чињенице, довољно је да, као доказ, споменемо како је српска православна црква стално освежавана из Свете Горе и Хиландара, и како је стара српска књижевност управо и постала у Хиландару, па јој је тамо остало главно средиште кроз све време трајања српске државне самосталности.

Но Света Гора није од тако великог значаја само за српски народ, она је била чувена и међу другим православним народима, и они су се трудали да створе тешње везе са тим расадником православне науке и духовног образовања на православном истоку. Тамо се још у време пре Стевана Немање беше подигао велики број православних манастира (око 20), у којима је живео врло велики број калуђера из скоро свију православних народа. Поред Византинца, који тамо имајаху увек највише манастира и калуђера, имали су свој манастир и Руси (св.

Пантелејмон), и Бугари (Зограф), па и Јермени (Ивер).

Светогорски су калуђери путовали по свима православним земљама и, по свој прилици, распростирали разнолике приче о лепотама у Светој Гори, о светости и чистоти живота светогорских калуђера. Причали су, јамачно, и то како је Бог милостиво наклоњен њима и њиховим манастирима, и разна друга чуда која се тамо дешавају а која су Богу уголна изнад свега. То је годило машти ондашњега света, и свет је чезнуо за њом. Таке приче допирали су и на владаљаче дворове, где им се такође потпуно веровало, па, као што је познато, допреше и на двор српскога великога жупана Стевана Немање. Оне занесоше и придобише младога Растика, сина Немањина, који је иначе био понесен за светињичким животом, и он тајно измаче из родитељског двора и оде тамо. Мало затим пође тамо и сам Стеван Немања, оставивши престо своме сину Стевану, и проживевши најпре у својој задужбини Студеници.

Немања и син му Сава (тако прозваше

стручним радовима, нарочито Даничићевим. Да је то урадио, нашао би већ го-
вотив одговор и за неко питање на које
он није могао одговорити. Тако исто неки
неупотребљени речници и регистри ("Вје-
сник" Југославенске академије, Гопче-
вићев регистар за Македонију, Б. Јова-
новић за Србију итд.) с разном топо-
графском грађом могли су му помоћи да
сам одговори на нека питања на која није
одговорено. Могао је употребити и доста
друге грађе која би му јамачно помогла
да разреши још које питање из старе
топографије. Уопште се на књижевност,
па и на стручну, мање освртао него што
треба. Томе је, без сумње, узрок то, што
писац није располагао с довољно слобод-
нога времена. Зато се и види на његову
саставу нека хитња, особито ближе крају.
Отуд је стилу местимице недовољно паж-
ње поклоњано, те није свуд коректан;
понекде је излагање развучено, а понешто
је онако речено па остављено без доказа.
Није требало да изостану и прегледи хи-
ландарских метохија по областима или
по епохама, какви би у овом послу били
свакојако веома потребни.

Али те недостатке у сваком случају
искупљују добре стране овога рада. По-
ред споменутих, треба истаћи: видну сми-
шљеност, у главном врло добар метод, чи-
стоту и исправност у свему рађењу, до-
ста поуздано руковање употребљеним до-
маћим изворима. Зато ће се резултати,
добивени у овом темату, моћи корисно
употребити и у доцнијим научним истра-
живањима, а по томе се види да је писац
дао и нешто више него што се често да-
вало у оваким ћачким радовима.

Према свему част нам је предложити
да се поднесени темат награди првом ви-
довданском наградом.

Уједно мислим да за награду о Ви-
дову дану 1905. год. треба објавити овај
темат: "Устанички покушаји ослобођења
Босне и босанеко интервенисање у Ср-
бији 1804.—1809. године."

Изволите, господине Ректоре, и овом
приликом примити уверење да Вас осо-
бите поштују

14. јуна 1904. год.
у Београду.

Љуб. Јовановић
Ст. Станојевић

закалуђереног Раствка), видећи како и
други православни народи, а не само Грци,
имају тамо своје манастире где су жи-
вели калуђери њихове народности који
долажаху у Свету Гору, намисле да и они
подигну манастир за своје супарод-
нике, који би тамо долазили. Затражише
за то допуштење од светогорске управе
и, после неког оклеваша, управа им до-
пости да изаберу сами место за нов
манастир и да га могу подићи. Остарели
и ослабели Немања на носилима прође
Свету Гору тражећи згодно место за сво-
ју задужбину, и изабере запустели ма-
настир Хиландар, који се налазио на
источној страни светогорског полуострва,
пола часа од морске обале, један час од
манастира Сфигмена, два часа од Зографа,
а пет часова од Кареје где стапује све-
тогорска управа. Место, где је Хиландар,
опкољено је са свију страна планинама;
само је са северне стране хоризонат не-
што мало отворенији; ове су планине пи-
томе и обрасле данас густом шумом, а
таке су несумњиво биле и онда кад је
Немања изabrao ово место за своју за-

Рад општинског одбора

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

18. јуна 1904. год.

НЕТАК

Председавао председник београдске општине г. К. Д. Гла-
винин; од одборника били су: г. г. Ђока А. Димитријевић,
д. л. Симић, Илија С. Илић, Ж. Бугарчић, Младен То-
доровић, Мих. Милићевић, Трајко Стојковић, М. Триковић,
М. С. Милошевић, А. С. Јовановић, Мих. Рујчић, В. Н.
Вуловић, Тодор Ђурић, С. Ј. Азријел, Р. Драгићевић, М. С.
Петровићевић, Тодор Пејчић, П. Т. Милић, Милан М. Рко-
вић, Евг. М. Чоловић, Ј. Стаменковић, Стеван Максимо-
вић, Н. И. Стаменковић, Др. Марко Г. Леко, Милан С. Моти-
чић, Др. М. Радовановић, С. Ј. Константиновић,
Деловића, Ђорђе Ј. Јанковић.

(Свршетак)

VIII.

По прочитању акта Управе Београда АБр. 6001., којим пита каквога је имовног става
Војислав Миленковић, бив. војни чиновник, —
одбор је изјавио:

Да је Војислав Миленковић, бив. вој-
ни чиновник сиротног имовног става.

IV.

По прочитању акта Управе Београда АБр. 5931., по молби Адолфа Шатнера, писара код
 фирмe Годштајн и Шатнер, због поданства,
— одбор је изјавио мишљење:

Да се милионцу може по молби учинити,
ако томе не стоје на путу какве законске
сметње.

X.

Председник износи одбору на мишљење
молбе Санча Пауновића и Јелене Карапешић,
удове, којим траже уверење о породичном
односу.

По прочитању тих молби АБр. 3288 и
3564., — одбор је изјавио мишљење:

Да се милиоцима могу дати тражена
уверења о породичном односу.

XI.

По прочитању решења Суда од 15. ов. мес.
АБр. 5942., о одређеној цени хлебу за другу
половину месеца јуна тек. год., — одбор је

Примио к знању с одобравањем ово
решење Суда о одређеној цени хлебу.

XII.

По прочитању извештаја економног оде-
љења АБр. 5410., о држаној лицитацији за про-
дају старе расходоване локомобиле и других
машинских делова, као и мишљење одборске
секције за економно одељење по истом пред-
мету, — одбор је решио:

дужбину. Поред манастира тече поток
који никада не пресушије, и утиче у
море на северној страни. Пристаниште је
хиландарско једно од најпогоднијих на
светогорском полуострву, а у мору има
обилно рибе. Једном речју, место је веома
питомо и згодно за живот.

На томе, тако природом украшеноме
месту, сагради 1198. год. Стеван Немања
са сином Савом манастир Хиландар, по-
диге око манастира град, кулу и ћелије
за становаше, па се у њу преселише још
1198. год. они Сава из манастира Вато-
педа где су дотле становали.

Манастир је овај снабдео Немања, по-
моћу свога сина Стевана, тадашњега ве-
ликога жупана у Србији, свима потребама
манастирским. Али је, поред овога, тре-
бало урадити за манастир још двоје. Пре
свега требало је тај манастир, који је
био у туђини — далеко од Србије и њене
непосредне заштите, — обезбедити срп-
ском народу, а затим требало му је
обезбедити опстанак у материјалном по-
гледу. Стога Немања послала сина Саву
тадашњем византиском цару Алексију III.

Да се ова расходована локомобила и
разни машински делови уступе Браћи Р.
Гојевац, као понуђачима највеће цене, за
цену од триста двадесет и пет динара.

XIII.

По прочитању реферата инсп. марвеног
лекара АБр. 5684., о набавци хране за општин-
ске коње, — одбор је на предлог председника
решио:

Да чланови комисије за набавку хране
за општинске коње у овој години буду:
одборници г. г. Јиван Бугарчић, Јован
Петковић и Трајко Стојковић, кмет г.
Милан Денчић и марвени лекар г. Стеван
Николић.

XIV.

По прочитању молби г. г. Ненада Стоја-
новића, архивара грађевинског одељења, Дра-
гољуба Николајевића, пратача Илије Костића,
геометра и г-ђице Јелисавете Начићеве, архи-
текте АБр. 5640, 5662, 5961 и 6023, за одсу-
ство ради лечења у бањи, — одбор је решио:

Да се милиоцима одобри тражено од-
суство ради лечења у бањи, које ће им
се рачунати од дана кад га употребе.

XV.

По прочитању извештаја одборске комисије
за оцену штете имању г. Јована Ђермановића
главног књиговође Нар. Банке, нанесену му
насилањем Деспота Ђурђа улице, АБр. 5188,
— одбор је по довољном обавештавању решио:

Да се г. Јовану Ђермановићу, глав-
књиговођи Нар. Банке накнади из оп-
штинске касе за штету причињену његовом
имању у Деспота Ђурђа улици услед
насилања ове улице и то: а), за рушење
постојеће зграде, б), за експропријацију
24, 67 m² земљишта услед повлачења на ре-
гулатиону линију, в), за ново зидане зграде
и г), за насилање дворишта до утврђене
нивелете — свега хиљаду и осам стотина
динара, с тим да г. Ђермановић нема у
будуће права тражити од општине ни-
какву другу накнаду нити оштету, ни за
експропријацију земљишта нити за наси-
лање, и да је дужан најдаље до 1. но-
вембра тек. год. и извршити оне радове
за које му је дата ова накнада.

Издатак овај да падне на терет бу-
џетске партије расхода за непредвиђене
потребе.

Комнену, који беше тај сина му Стевана,
и Сава изради у цара да се Хиландар
признаје за српски манастир. Цар се
Алексије показа још наклоњенији према
овој залужбини свога рођака, те га уврсти
у ред царских задужбина (лавра) и даде
му од своје стране неке прилоге, између
којих се нарочито спомиње манастир Зиг
(близу Превлаке) са метохијама¹.

Уз то се Немања побрину и за сре-
ства од којих ће се издржавати манастир

¹. Повеља, којом је цар Алексијев признао Хиландар за српски манастир, уврстио га међу лавре и дао му неке прилоге, није данас позната. Колико знам, њу само спомиње монах Сава Хиландарац у својој књизи "Света Гора" (Види "Гласник" 47.) напомињући само да се она чува у библиотеци хиландарској. Остало је посетиоци и испити-
вачи манастирске библиотеке не спомињу. Садржина пак ове повеље позната нам је из Доменијанова "Живота свете Симеуна" где се каже: "И приложи има царь скон мѣрѣтикъ зигъ царьской манастиръ съ кѣмъ стаси сконами и съ метохами, и написа ѹмоу христоула съ кѣмъ оутѣрѣдѣицъ царьскыи, юже ѹсть недвижимо и до нинашнаго днѣ. И царь царградскыи кири Алекса Хиландарь царьскыи и манастиръ нарече, и приложи ѹго къ царскыимъ манастиръ скони Гора" (До-
менијан, "Живот свете Симеуна и св. Саве" Изд. Даничић у Београду 1865. год., стр. 71).

једном навикне реду, да се повинује наредбама општинским односно одржава чистоће и реда у баштицама, јер, ако се од сада, ма ко био, примети да ради противно наредби, а нарочито да клупе премешта по својој вољи, Суд ће бити пријућен, да са њим строго по закону поступи, и да га подвргне казни од 1—10 дана затвора, или новчано од 10—100 дин.

Ово се објављује свима ради знања и управљања.

Од Суда општине града Београда 8. јула 1904. год. КБр. 2195. Београд.

НАРЕДБА.

Пошто већина сопственика фијакера у Београду који обављају фијакерску радњу и са својим фијакерима стоје на општинским фијакерским станицама, нису платили прописану таксу за стање на фијакерским станицама, то Суд београдске општине на основу чл. 95. тач. 1. и 5., чл. 109. тач. 5 и чл. 110. закона о општинама

Наређује:

Свима оним сопственицима фијакера у Београду који обављају фијакерску радњу у Београду и са својим фијакерима стоје на општинским фијакерским станицама, а дугују прописану таксу за стање фијакера на општини фијакерским станицама, да општинској благајници од данас па за пет дана положе сву дугујућу таксу као и таксу за месец јули тек. године, као и да исту таксу у будуће полажу општинској благајници месечно најдаље до 5. дана наступајућег месеца.

Ко не буде поступио по овој наредби Суда, а буде стајао на општинским фијакерским станицама са својим фијакером и на захтев одређеног органа овога Суда не буде могао показати признатицу да је платио за дотични месец прописану таксу забраниће му се у будуће стање с фијакером на општинским фијакерским станицама и биће узет на одговор и кажњен за непослушност по тач. 5. чл. 109. или чл. 110. закона о општинама.

Наредбу ову објавити добошем на одређеним местима по граду и фијакерским станицама, плакатом на општинској згради и одређеним местима по граду а и у општинским новинама.

Од Суда београдске општине 4. јула 1904. год. АБр. 6475 Београд.

Објава.

Како сваке тако и ове године, у варошици Крупњу држаће се дводневни маркени панаћур на дан 27. и 28. јула ове године, на коме ће се поред стоке продавати и сви законом дозвољени производи.

Паробродска станица варошици Крупњу најближа је шабачка, а поштанска и телеграфска има у самом месту. Са свију страна долазећи путови у Крупањ налазе се у врло добром стању.

Ово се јавља трговачком, земљорадничком и осталом свету ради знања.

Бр. 1025. Од Суда општине крупањске, 1. јула 1904. год. у Крупњу.

Објава.

На основу наређења Команданта дунавске дивизијске области од 2. тек. мес. Е№ 3777, одпочеће од 20. т. м. набавка потребне количине сена и сламе овд. гарнизону за текућу годину.

Цена је сену 5, а слами 2 динара од 100 к. грама.

Преглед и пријем сена и сламе вршиће у радне дане за ту цељ одређена комисија у овд. војном сењаку и то: од 6—12 пре и од 2—7 часова по подне.

Позивају се сва она лица, која би се за ову набавку, односно испоруку интересовала, те да своју робу ловлаче у овд. војни сењак.

Од Суда општине града Београда, 7. јула 1904. год. у Београду, АБр. 6490 и 6628.

Објава.

На основу решења Суда општине београдске од 28. јуна т. год. држаће се офертална лицитација за набавку 1845 куб. мет. туцаника, за оправку вишњич ког друма, у канцеларији грађевинског одељења општинског, на дан 15. јула т. год. од 9 сати пре подне до 11, када ће се и закључити и оферти отворити тачно у 11 сати.

Предрачунска сума износи 14760·00 динара.

Кауција је према закону о јавним грађевинама 1500 дин. и то: у готовом, вредећим државним папирима или интабулацији.

Услови, предрачун и остала техничка и погодбена документа, изложени су сваког радног дана у поменутој канцеларији.

Позивају се предузимачи, који право имају, да пом. дана дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења општине вароши Београда, 6. јуна 1904. год. ГБр. 2621.

Објава.

На основу решења Суда општине београдске од 28. јуна т. год. држаће се офертална лицитација за лифтеровање 2280 куб. м. туцаника, за оправку смедеревског друма, у канцеларији грађевинског одељења општинског на дан 14. јула од 9 сати пре подне до 11, када ће се и закључити, и оферти отворити тачно у 11. сати.

Предрачунска сума износи 15960·00 динара.

Кауција је према закону о јавним грађевинама 1600 динара и то: у готовом, вредећим државним папирима или интабулацији.

Услови, предрачун и остала техничка и погодбена документа, изложени су сваког радног дана у поменутој канцеларији.

Позивају се предузимачи, који право имају, да пом. дана дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења општине вароши Београда, 6. јула 1904. год. ГБр. 2653.

Објава.

На основу решења Суда општине београдске од 3. ов. мес. држаће се усмена лицитација за оправку зграда за мерицу на Краљевом тргу, у канцеларији грађевинског одељења општинског, на дан 16. јула т. год. од 9 сати пре подне до 11, када ће се и закључити.

Предрачунска сума износи 342·48. дин.

Кауција је према закону о јавним грађевинама 40 дин. и то: у готовом, вредећим државним папирима или интабулацији.

План, услови, предрачун и остала техничка и погодбена документа, изложени су сваког радног дана у поменутој канцеларији.

Позивају се предузимачи, који право имају, да пом. дана дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења општине вароши Београда, 7. јула 1904. ГБр. 2925.

Објава.

На основу решења Суда општине београдске од 3. ов. мес. држаће се усмена лицитација за израду ограде око митрополитове баште на западном врачару, у канцеларији грађевинског одељења општинског, на дан 13. јула тек. год. од 3 сата по подне до 5 кала ће се и закључити.

Предрачунска сума износи 402·21. дин.

Кауција је према закону о јавним грађевинама 40 динара и то: у готовом, вредећим државним папирима или интабулацији.

План, услови, предрачун и остала техничка и погодбена документа, изложени су сваког радног дана у поменутој канцеларији.

Позивају се предузимачи, који право имају, да пом. дана дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења општине вароши Београда, 7. јула 1904. ГБр. 3019.

ОГЛАС.

У варошици Београду, срезу београдском, округа тимочког држаће се и ове године тро-дневни панаћур на дан 13, 14. и 15. јула на коме ће се поред стоке продајати и сви ово земаљски производи законом дозвољени.

У самој варошици постоји телеграфско-поштанска и телеграфска станица. Државна железничка станица најближа је код Параћина, а железничка станица белгијског друштва код Зајечара.

Путови су у опште добри.

Како купци тако и продавци позивају се да овдј. панаћур пвходе, јер ће бити потпуно задовољни.

Бр. 1064. Од суда општине вароши Београда, 21. јуна 1904. год., у Београду.